

UZASADNIENIE

Powodowie H. K. i M. K. (1) i domagali się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz każdego z powodów kwoty po 150 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 grudnia 2013 r tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek śmierci S. K. męża powódki i ojca M. K. (1).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu.

Rozstrzygając o żądaniu powodów wyrokiem z dnia 12 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu zasądził :

- na rzecz powódki A. K. tytułem zadośćuczynienia kwotę 80 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 grudnia 2013 r. oraz kwotę 5268, 58 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

- na rzecz powoda M. K. (2) tytułem zadośćuczynienia kwotę 70 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 grudnia 2013 r. oraz kwotę 3 800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pozostałym zakresie powództwo oddalił. Obciążył pozwanego kosztami sądowymi w kwocie 7500 zł tytułem opłaty sądowej.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że rozstrzygnął sprawę w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

S. K. zmarł w dniu 6 czerwca 2005 r. na skutek obrażeń ciała odniesionych w wypadku drogowym który miał miejsce w dniu 21 maja 2005 z r. S. K. kierując samochodem ciężarowym został najechany przez samochód osobowy kierowany przez T. B., który umyślnie doprowadził do zderzenia z pojazdem ciężarowym w celu popełnienia samobójstwa. W wyniku zderzenia T. B. poniósł śmierć na miejscu a S. K. doznał rozległych obrażeń ciała, oparzeń i został przetransportowany do Centrum Oparzeń w S., gdzie zmarł. Pojazd kierowany przez sprawcę wypadku ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie (...).

Na rzecz powodów zasądzone zostało odszkodowanie za pogorszenie sytuacji życiowej na skutek śmierci S. K..

W dniu 6 listopada 2013r. A. K. działając również w imieniu małoletniego powoda M. K. (1) wezwała pozwanego do spełnienia przez ubezpieczyciela sprawcy wypadku świadczenia tytułem zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną śmiercią męża powódki i ojca jej dziecka w kwotach po 150 000 zł. Decyzją z dnia 6 grudnia 2013 r. pozwany odmówił wypłaty świadczenia. Sąd Okręgowy ustalił, że syn zmarłego M. K. (1) w chwili wypadku miał 9 lat. Powódka A. K. miała 43 lata i była matką pięciorga dzieci.

Po śmierci ojca małoletni M. K. (1) przeżył zespół stresu pourazowego związany z przebytą traumą, co ma związek ze stwierdzoną obecnie nasiloną ruchliwością, impulsywnością, deficytem uwagi, zachowaniem opozycyjnym wobec dorosłych. Utrudnia to funkcjonowanie dziecka w środowisku domowym i szkolnym. Matka małoletniego ze względu na sytuację osobistą po śmierci męża nie była w stanie zapewnić dziecku poczucia bliskości. U powoda wystąpiło poczucie lęku i braku bezpieczeństwa. Aktualnie występują u powoda objawy zaburzeń emocjonalnych, które z trudnościami wynikającymi z okresu dojrzewania utrudniają funkcjonowanie w życiu społecznym. Brak ojca w dalszym ciągu wywołuje ujemne skutki w sferze emocjonalnej i psychicznej powoda, co wymaga konieczność podjęcia terapii celem zapobieżenia pogłębianiu się objawów.

Sąd Okręgowy ustalił, że w związku z dramatycznymi okolicznościami wypadku powódka H. K. doznała traumatycznych przeżyć w związku z poszukiwaniem mężem, a następnie w związku z obserwowaniem jego cierpień i śmierci na skutek doznanych w obrażeń. Pod wpływem tych przeżyć i zgonu męża powódka cierpiała na bezsenność,

która nadal się utrzymuje. Powódka pozostaje w leczeniu psychiatrycznym, ma obniżony nastrój, występują u niej lęk, poczucie krzywdy, osamotnienia. W przedłużonej reakcji żałoby wystąpiły u powódki zaburzenia adaptacyjne, depresyjne, lękowe, które obecnie uległy złagodzeniu. W wyniku małej odporności na stresy powódka odsunęła się od znajomych, a jej stan psychiczny wciąż wykracza poza normę. Uzasadnienia to konieczność podjęcia przez powódkę leczenia farmakologicznego i terapii.

Oceniając zakres krzywdy powodów Sąd Okręgowy miał również na uwadze, że:

Powód małoletni M. K. (1) od dziewiątego roku życia wychowywał się bez udziału ojca. Pozbawiony został w ojcowskim uczuć, pomocy w nauce i nabywanie umiejętności potrzebnych mężczyźnie w życiu. Został osierocony w wieku kiedy obecność ojca jest konieczna dla prawidłowego rozwoju i ukształtowanie się osobowości.

Powódka A. K. została pozbawiona czułości męża. Musiała podjąć trud samodzielnego wychowanie dzieci. Bezpośrednio po pogrzebie miała myśli samobójcze.

W oparciu dokonane ustalenia faktyczne i ocenę przeprowadzonych dowodów Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu dokonał rozważań nad zasadnością żądań powodów i przesłankami odpowiedzialności pozwanego w oparciu przepisy art. 448 w związku z art. 23 i 24 k.c. oraz art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym, Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Ostatecznie Sąd Okręgowy ocenił, że odpowiednią kwotą zadośćuczynienia za doznaną krzywdę dla powódki A. K. będzie kwota 80 000, a dla powoda M. K. (1) kwota 70 000 zł.

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodzili się powodowie, którzy we wniesionej apelacji zaskarżyli wyrok Sądu Okręgowego częściowo co do pkt I ust. 1 w związku z pkt II w części oddalającej powództwo A. K. ponad kwotę 80 000 zł oraz co do pkt I ust. 2 w związku z pkt II w części jakiej sąd oddalił powództwo M. K. (1) ponad kwotę 70 000 zł.

Powodowie zarzucili wyrokowi Sądu Okręgowego naruszenie prawa materialnego art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 i art. 23 k.c. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że w ustalonym stanie faktycznym kwoty 80 000 zł i 70 000 zł stanowią odpowiednie sumy zadośćuczynienia dla powodów w związku ze śmiercią S. K.. Zarzucili również naruszenie prawa procesowego art. 328 § 2 k.p.c. które mogło mieć wpływ na treść wyroku poprzez całkowite pominięcie w uzasadnieniu wyroku przyjętej przez sąd pierwszej instancji podstawy prawnej rozstrzygnięcia w zakresie w jakim wyjaśnienie to powinno wskazywać na przyjętą przez sąd wykładnię treści przepisów zmierzającej do ustalenia przesłanek, kryteriów oraz wysokości doznanej przez powodów krzywdy.

Wskazując na powyższe zarzuty powodowie domagali się zmiany zaskarżonego wyroku i zasądzenia na rzecz powodów tytułem zadośćuczynienia kwot po 150 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 grudnia 2013 r. oraz zasądzenie na rzecz powodów kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W uzasadnieniu apelacji powodowie podnieśli, że nie zgadzają się z wyrokiem Sądu Okręgowego bo w ich ocenie zasądzone sumy tytułem zadośćuczynienia nie są odpowiednie dla doznanej przez powodów krzywdy. Jednocześnie powodowie jako prawidłowe uznali ustalenia faktyczne dokonane przez sąd w niniejszej sprawie. Jednak w ocenie apelujących Sąd Okręgowy rozważając wysokość zadośćuczynienia pominął wyjaśnienie podstawy prawnej nie dokonując wykładni przepisów w oparciu o które częściowo uwzględnił powództwo. Apelujący zarzucili, że sąd nie wskazał ogólnych przesłanek ustalenia wysokości odpowiedniej sumy zadośćuczynienia, co spowodowało także brak możliwości bezpośredniej polemiki ze stanowiskiem sądu i brak możliwości dokonania kontroli instancyjnej. W ocenie apelujących w związku z ustalonym w toku postępowania dowodowego dużym rozmiarem krzywdy jaka dotknęła powodów należało sformułować wniosek, że zasądzone kwoty zadośćuczynienia są rażąco zaniżone.

Apelujący odwołując się do znanych z praktyki orzeczniczej poglądów dotyczących kryteriów w oparciu o które należy ustalać wysokości zadośćuczynienia argumentowali, że zasądzona tytułem zadośćuczynienia kwoty nie kompensują krzywdy doznanej przez powodów w związku ze śmiercią S. K..

W odpowiedzi na apelację powodów pozwany domagał się oddalenia obu apelacji i zasądzenia od powodów na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelacje powodów zważył, co następuje:

Apelacje powodów w znacznej części zasługują na uwzględnienie.

Mimo dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych, Sąd Okręgowy dokonując subsumpcji ustaleń do przepisów stanowiących podstawę prawną rozstrzygnięcia nie rozważył w sposób prawidłowy w jaki sposób ustalony przez sąd zakres krzywdy powodów powinien przekładać się na wysokość należnego im zadośćuczynienia. Skutkowało to koniecznością dokonania przeprowadzenia tej oceny przez Sąd Apelacyjny. Ponieważ wynik tej oceny był dla powodów korzystny zasła konieczność uwzględnienia apelacji powodów i wydaniem przez Sąd Apelacyjny orzeczenia reformatoryjne na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu Apelacyjnego podniesione przez powodów zarzuty były w znacznej części uzasadnione z następujących względów:

Obecnie jednolicie ukształtowane i utrwalone w judykaturze Sądu Najwyższego jest stanowisko, że spowodowania śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r.

(uchwały z dnia 22 października 2010r. III CZP 76/10 OSNC-ZD 2011, z. B poz. 42, i z dnia 13 lipca 2011r. III CZP 32/11, OSNC 2012, z. 1 poz. 10 oraz wyroki z dnia 14 stycznia 2010r. IV CSK 307/09, OSNC - ZD 2010,z.C, poz.91, z dnia 25 maja 2011r. II CSK 537/10 niep., z dnia 10 listopada 2010r. II CSK 248/10 OSNC 2011 - ZD, z.B, poz. 44, z dnia 11 maja 2011r. I CSK 621/10 niep., z dnia 15 marca 2012r. I CSK 314/11 niep.) Przyjmując ogólny przepis art. 448 k.c. jako podstawę do ochrony wskazanego wyżej dobra osobistego, kierowano się zasadą, że fundamentem ochrony dóbr osobistych jest godność, będąca przyrodzonym atrybutem człowieczeństwa.

Dokonując rozważań nad odpowiednią dla powodów kwotą zadośćuczynienia, Sąd Okręgowy w sposób niewystarczający uwzględnił zasady jakimi winien kierować się sąd dokonując oceny zakresu krzywdy powodów. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika jakie znaczenie dla określenia wysokości zadośćuczynienia miały dla sądu elementy prawidłowo ustalonego stanu faktycznego wskazujące na dramatyzm sytuacji w jakiej doszło do śmierci S. K. oraz długotrwałość skutków śmierci osoby bliskiej jakie dotknęły powodów oraz fakt ponoszenia przez powodów w dalszym ciągu skutków wynikających ze śmierci S. K..

Przypomnieć zatem należy, że przyjęty w polskim prawie cywilnym kompensacyjny charakter zadośćuczynienia oznacza, że decydującym elementem o wysokości zadośćuczynienia jest rozmiar doznanej krzywdy. Krzywda wynagradzana zadośćuczynieniem pieniężnym, uregulowanym w art.445 § 1 i 448 k.c., jest szkodą niemajątkową. Charakter takiej szkody decyduje o jej niewymierności. Przyznanego poszkodowanemu zadośćuczynienia nie należy zatem traktować na zasadzie ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia, ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia.

Dotychczasowa praktyka orzecznicza wykształciła na tle stosowania art. 445 § 1 i 448 k.c. zasady orzekania o należnym zadośćuczynieniu. Zawierają się one w trzech stwierdzeniach:

Po pierwsze - zadośćuczynienie pełnić ma funkcję kompensacyjną wyrażającą się przyznaniem kwoty na tyle odpowiedniej aby kompensowała ona wszystkie krzywdy poszkodowanego wiążące się ze zdarzeniem wywołującym szkodę.

Po drugie - orzekając o zadośćuczynieniu należy indywidualizować okoliczności uzasadniające przyznanie zadośćuczynienia i jego wysokość.

Po trzecie - zadośćuczynienie powinno być przyznane w odpowiedniej wysokości i nie może prowadzić do wzbogacenia poszkodowanego, ale z drugiej strony musi być przyznane w wysokości niesymbolicznej, ale mogącej pomóc poszkodowanemu w zatarciu ujemnych skutków związanych z wyrządzoną krzywdą.

Decydując o wysokości zadośćuczynienia na rzecz powodów Sąd Okręgowy poprzestał w swoich rozważaniach na stwierdzeniu, że zasądzone na rzecz powodów kwoty są odpowiednie do zakresu ich krzywdy. W ocenie Sądu Apelacyjnego prawidłowe wyznaczenie rozmiarów kwoty przyznawanej w celu naprawienia krzywdy musi być zawsze uzależnione od uwzględnienia wszystkich istotnych okoliczności konkretnego stanu faktycznego, skoro rozmiar doznanej krzywdy zależy może od wielu indywidualnych czynników a obiektywizacja doznanej przez poszkodowanych krzywdy polega między innymi na uwzględnieniu indywidualnych okoliczności konkretnej sprawy.

Rozmiar krzywdy, której naprawienia domagają się powodowie powinien być generalnie oceniany z obiektywnego punktu widzenia.

Oparcie się na obiektywnych kryteriach jako decydujących o wielkości krzywdy doznanej przez poszkodowanego oznacza, że sąd przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia – powinien uwzględnić indywidualne okoliczności konkretnego przypadku (konkretyzacja kryteriów oceny). Również w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje rozmiar doznanej krzywdy, zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Niedający się wymierzyć w sposób ścisły charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokości zadośćuczynienia, zależy od oceny sądu, która powinna opierać się na całokształcie okoliczności sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2014r. sygn.. II CSK 436/13). Dlatego dla prawidłowej oceny wysokości zadośćuczynienia konieczna jest indywidualizacja krzywdy, poprzez wskazanie okoliczności wynikających z konkretnego stanu faktycznego, które miały wpływ na ocenę zakresu krzywdy poszkodowanego. Aby dokonać takiej oceny należało poczuć krzywdy powoda zobiektywizować dokonując ustaleń co do uszczerbku, zakresu cierpień w tym również ustalając w jakim zakresie jakość życia powodów uległa pogorszeniu, w porównaniu z jakością ich życia przed wypadkiem.

Okoliczności sprawy wskazują, że zerwanie więzi rodzinnej ze zmarłym S. K. spowodowało u powodów szczególnie duże następstwa w zakresie ujemnych przeżyć, poczucia krzywdy i ból po stracie najbliższej osoby. Mając na uwadze kompensacyjny charakter zadośćuczynienia należało ocenić, że skutki w postaci utraty małżonka i ojca, powodowie ponosić będą przez całe swoje życie. W sferze emocjonalnej śmierć S. K. spowodowała dla powodów poważne następstwa (vide opinie biegłych lekarza psychiatry i psychologa k. 120 - 145). Okoliczności te prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy, w uzasadnieniu wyroku stwierdzając, że:

Po śmierci ojca małoletni M. K. (1) przeżył zespół stresu pourazowego związany z przebytą traumą, co ma związek ze stwierdzoną obecnie nasiloną ruchliwością, impulsywnością, deficytem uwagi, zachowaniem opozycyjnym wobec dorosłych. Utrudnia to funkcjonowanie dziecka w środowisku domowym i szkolnym. Matka małoletniego ze względu na sytuację osobistą po śmierci męża nie była w stanie zapewnić dziecku poczucia bliskości. U powoda wystąpiło poczucie lęku i braku bezpieczeństwa. Aktualnie występują u powoda objawy zaburzeń emocjonalnych, które z trudnościami wynikającymi z okresu dojrzewania utrudniają funkcjonowanie w życiu społecznym. Brak ojca w dalszym ciągu wywołuje ujemne skutki w sferze emocjonalnej i psychicznej powoda, co wymaga konieczność podjęcia terapii celem zapobieżenia pogłębianiu się objawów.

Sąd Okręgowy ustalił, że w związku z dramatycznymi okolicznościami wypadku powódka H. K. doznała traumatycznych przeżyć w związku z poszukiwaniem mężem, a następnie w związku z obserwowaniem jego cierpień i śmierci na skutek doznanych obrażeń. Pod wpływem tych przeżyć i zgonu męża powódka cierpiała na bezsenność, która nadal się utrzymuje. Powódka pozostaje w leczeniu psychiatrycznym, ma obniżony nastrój, występują u niej lęk, poczucie krzywdy, osamotnienia. W przedłużonej reakcji żałoby wystąpiły u powódki zaburzenia adaptacyjne, depresyjne, lękowe, które obecnie uległy złagodzeniu. W wyniku małej odporności na stresy powódka odsunęła się od

znajomych, a jej stan psychiczny wciąż wykracza poza normę. Uzasadnienia to konieczność podjęcia przez powódkę leczenia farmakologicznego i terapii.

Powód małoletni M. K. (1) od dziewiątego roku życia wychowywał się bez udziału ojca. Pozbawiony został w ojcowskim uczuć, pomocy w nauce i nabywanie umiejętności potrzebnych mężczyźnie w życiu. Został osierocony w wieku kiedy obecność ojca jest konieczna dla prawidłowego rozwoju i ukształtowanie się osobowości.

Powódka A. K. została pozbawiona czułości męża. Musiała podjąć trud samodzielnego wychowanie dzieci. Bezpośrednio po pogrzebie miała myśli samobójcze.

Ponieważ matka powoda M. K. (1) zmuszona była sytuacją życiową do zarabiania na utrzymanie rodziny, to nie była w stanie wypełnić pustki po stracie drugiego rodzica. Dlatego jak wynika to z opinii biegłych należy liczyć się z poważnymi konsekwencjami jakie powodowie już ponieśli w sferze emocjonalnej. Wpływa to na zakres krzywdy jaki winien być naprawiony. W konsekwencji tych rozważań Sąd Apelacyjny ocenił, że zasądzone przez Sąd I instancji kwoty zadośćuczynienia, – nie są adekwatne do zakresu krzywdy jakiej doznali powodowie w związku ze śmiercią S. K. i są rażąco zaniżone.

Powyższe ustalenia dawały podstawę po skonkretyzowaniu okoliczności, które miały wpływ na zakres krzywdy powodów. W wyniku tego istniały w ocenie Sądu Apelacyjnego podstawy faktyczne i prawne do ustalenia jako odpowiedniej dla zakresu krzywdy powodów kwoty zadośćuczynienia w wysokości po 120 000 zł na rzecz każdego z powodów. Ustalona w tej wysokości kwota zadośćuczynienia pozwoli poszkodowanym na zatarcie ujemnych przeżyć związanych z wypadkiem i jego skutkami. Oboje powodowie doznali znacznych skutków w sferze emocjonalnej, która bezpośrednio wpłynęły na jakość ich obecnego i dalszego życia. Dlatego w ocenie Sądu Apelacyjnego nie zachodziła potrzeba różnicowania kwot zadośćuczynienia na rzecz powodów skoro zakres krzywdy i skutki naruszenia dóbr osobistych powodowie ponieśli w podobnym stopniu.

Dalej idące żądania powodów co do wysokości zadośćuczynienia w ocenie Sądu Apelacyjnego są wygórowane i nie uzasadnione okolicznościami konkretnej sprawy, a zwłaszcza zakresem doznanej krzywdy, który został przez Sąd Apelacyjny oceniony jak wyżej. Dlatego w pozostałym zakresie apelacja powodów jako nieuzasadnioną Sąd Apelacyjny oddalił na podstawie art. 385 k.p.c.

Uwzględnienie apelacji powodów skutkowało zmianą zaskarżonego rozstrzygnięcia również w zakresie orzeczenia o kosztach sądowych (pkt I ust. 3 wyroku) zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przy odpowiednim zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.).

W wyniku uwzględnienia w znacznej części apelacji powodów, pierwotne żądania powodów zostały uwzględnione niemal w całości. Dlatego o kosztach procesu i kosztach postępowania apelacyjnego należało rozstrzygnąć zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.

Na zasądzone od pozwanego na rzecz powódki H. K. koszty procesu składa się uiszczona przez nią tytułem opłaty sądowej kwota 1000 zł oraz zaliczka na wydatki związane z opinią biegłych w kwocie 662,50 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powódki w wysokości wynikającej z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie(...). Powódka poniosła również wydatki na opłatę skarbową od udzielonego pełnomocnictwa.

Na zasądzone od pozwanego na rzecz powoda M. K. (1) koszty procesu składa się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości wynikającej z § 6 pkt 6 cyt. wyżej rozporządzenia i uiszczone przez powoda wydatki na opłatę skarbową od udzielonego pełnomocnictwa.

Wynik postępowania apelacyjnego uzasadniał rozstrzygnięcie o kosztach tego postępowania również na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.). Na zasądzone od pozwanego na rzecz powodów koszty

postępowania apelacyjnego składają się kwoty wynagrodzenia na rzecz pełnomocnika powodów w wysokości wynikającej z § 13 ust.1 pkt 2 i § 6 pkt 6 cytowanego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie(...).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. w sprawie kosztów sądowych w sprawach cywilnych oraz przy odpowiednim zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sprawy Sad Apelacyjny obciążył pozwanego obowiązkiem uiszczenia opłaty sądowej należnej od apelacji powodów, a to w związku ze zwolnieniem powodów od obowiązku uiszczenia opłaty postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 8 grudnia 2014r.(k. 261).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.